20/07/2022

Επιμνημόσυνος λόγος του Μητροπολίτη Πάφου για τους πεσόντες κατά την Τουρκική εισβολή

Εκκλησία της Κύπρου / Ι.Μ. Πάφου

Τον επιμνημόσυνο λόγο του για τους πεσόντες κατά την Τουρκική εισβολή του 1974, εξέδωσε ο Μητροπολίτης Πάφου κ. Γεώργιος ο οποίος μίλησε σήμερα στον Καθεδρικό Ναό Αποστόλου Βαρνάβα. "Έχουμε υποχρέωση να αντισταθούμε στους Τουρκικούς στόχους και να τους ματαιώσουμε. Οφείλουμε να αναχαιτίσουμε την ηθικοπνευματική και ψυχολογική κατάρρευση του λαού, να ανορθώσουμε το ηθικό του, να του εμπνεύσουμε πίστη στις δυνάμεις του για να μπορέσουμε να ελευθερώσουμε την πατρίδα μας και να επιβιώσουμε ως ελληνισμός στη γη των προγόνων μας", είπε μεταξύ άλλων ο Μητροπολίτης Πάφου.

Παρακάτω ο επιμνημόσυνος λόγος:

Πολλαπλή, αλλά πάντα θλιβερή, η διαδρομή της σκέψης μας, μέσα στον Ιούλιο, κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κυρίες και κύριοι. Ξεκινά από τη θλιβερή επέτειο

της 9ης Ιουλίου 1821, την «πλήρη αιμάτων», που πιστοποίησε, όμως, την κοινή φύτρα των Κυπρίων με τους άλλους Έλληνες, προσπερνά την απαισίας μνήμης 15η Ιουλίου 1974, με την προδοσία των Ελληνοφώνων της Χούντας και της ΕΟΚΑ Β΄ και τη διάνοιξη των πυλών της Κύπρου στον εχθρό, και φτάνει μέχρι την αποφράδα ημέρα της 20ής Ιουλίου 1974, της Τουρκικής εισβολής και κατάκτησης.

Στην πρώτη, ο καθένας μας νιώθει, μαζί με τη θλίψη, και περηφάνια. Στον μεγάλο ξεσηκωμό του γένους, πότισε και η Κύπρος, το δέντρο της ελληνικής ελευθερίας, με άφθονο μαρτυρικό αίμα. Το αίμα του Αρχιεπισκόπου της, των τριών Μητροπολιτών της, και πολλών άλλων τέκνων της, κληρικών και λαϊκών.

Στη δεύτερη, κάθε Κύπριος αισθάνεται ντροπή και αγανάκτηση. Θέλει να στρέψει αλλού τη μνήμη του, να υπερβεί την καταισχύνη. Τόσα χρόνια μετά, να αναβιώσει ο Εφιάλτης, ο Ιούδας, ο Πήλιος Γούσης…δεν το χωρεί το μυαλό μας. Πώς άνθρωποι με ελληνικά ονόματα, απετόλμησαν μιαν τέτοια προδοσία;

Στην τρίτη και φοβερότερη, παραλύουν τα γόνατά μας, σβήνει η φωνή μας. Αφουγκραζόμαστε με δέος τους στεναγμούς των προγόνων μας από την κατεχόμενη γη μας, αισθανόμαστε να μας καταδιώκουν οι ερρινύες για τον εκτουρκισμό του τόπου μας, που εμπεδώνεται εδώ και 48 χρόνια.

Αποφράς, όντως, η σημερινή μέρα και για την Κύπρο και για ολόκληρο τον Ελληνισμό. Κι η θύμισή μας στρέφεται πίσω, τότε που, σαν σήμερα, υψώνοντας το βλέμμα στον ουρανό, ανήμερα της γιορτής του, δεν βλέπαμε τον πυρφόρο προφήτη, όπως έλεγε η παράδοση του ευσεβούς λαού μας για τον προφήτη Ηλία, να ανεβαίνει στους ουρανούς και να καλεί κι εμάς σε πνευματική ανάταση, αλλά αντικρύζαμε τα Τουρκικά αεροπλάνα να σκορπίζουν τον όλεθρο και να μας προσγειώνουν στη σκληρή πραγματικότητα των «οψωνίων» της προδοσίας.

Μακρύς και επώδυνος ο δρόμος που, ως λαός, διανύσαμε από τότε. Μεγάλα και συνταρακτικά τα γεγονότα που ακολούθησαν, τις συνέπειες των οποίων υφίσταται ο Κυπριακός λαός μέχρι σήμερα: Νεκροί και αγνοούμενοι, ξεριζωμός και προσφυγιά, βίωση της αδικίας και της λογικής των συμφερόντων, η υποκρισία των ισχυρών που διακηρύττουν αρχές και πράττουν τα αντίθετα, η συνεχής προσπάθεια εμπέδωσης των τετελεσμένων της εισβολής και κατοχής, η επιδίωξη τουρκοποίησης ολόκληρης της Κύπρου, σήμερα.

Σαρανταοκτώ χρόνια από τότε και ενώ στην αρχή το αγωνιστικό φρόνημα παρέμενε ακμαίο και ο πόθος της επιστροφής άσβεστος και αδιαπραγμάτευτος, κι ενώ θα αναμενόταν, επαύξηση του πόθου για ελευθερία και περιφρόνηση μιας ατιμωτικής απλής επιβίωσης, γινόμαστε, σήμερα, μάρτυρες μιας απαράδεκτης

θλιβερής κατάστασης, ενός τέλματος μέσα στο οποίο πηλοβατούμε.

Ενός τέλματος στο οποίο μας οδήγησε η τακτική της κατοχικής δύναμης αλλά και η αδυναμία και η αστοχία της πλευράς μας να αρθεί πάνω από τα εφήμερα και να οργανώσει αποτελεσματικά τον αγώνα της απελευθέρωσης.

Σ’αυτή την κατάσταση αλλά και στους τρόπους αντιμετώπισης της, προκειμένου να εξασφαλιστεί η εθνική αλλά και η φυσική επιβίωσή μας στη γη των πατέρων μας, θα ήθελα να αναφερθώ στον επιμνημόσυνο αυτό λόγο για τους «ηρωικώς αγωνισαμένους και πεσόντας» κατά την βάρβαρη τουρκική εισβολή.

Η αποτελεσματική έξοδος από το τέλμα στο οποίο βρισκόμαστε και η ματαίωση των τουρκικών σχεδιασμών σε βάρος της πατρίδας μας συνεπάγεται ασφαλώς συνειδητοποίηση πρώτα της κατάστασης, όσο δύσκολη και αν είναι, κι ύστερα ανάληψη των ευθυνών μας απέναντι στην Ιστορία και τον τόπο μας.

Να εγκύψουμε στα λάθη μας όχι για να επιδοθούμε σε αλληλοκατηγορίες και αλληλοεπίρριψη ευθυνών, αλλά για να αποφύγουμε την επανάληψή τους.

Η αξιοσύνη ενός λαού δεν έγκειται στο αλάθητό του, αλλά στο πώς διορθώνει τα λάθη του και αντιστέκεται στις προσπάθειες υποδούλωσής του. Το σημερινό εθνικό μνημόσυνο δεν θα πρέπει να περιοριστεί μόνον σε προσευχές υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των τεθνεώτων, αλλά να αποβεί και υπέρ ανατάσεως των ψυχών των ζώντων.

Σαρανταοκτώ χρόνια άγονων προσπαθειών για κατάληξη σε μια λύση, παρά τις ειλικρινείς προσπάθειες της ελληνικής πλευράς, μας οδηγούν εύκολα στην ερμηνεία της τουρκικής στρατηγικής.

Η Τουρκία εκμεταλλευόμενη το προδοτικό πραξικόπημα προώθησε περαιτέρω τον στόχο της για ανάκτηση της Κύπρου, που είχε τεθεί ήδη από τη μεγάλη εθνοσυνέλευση της Άγκυρας το 1920, και διεκηρύχθη ξεκάθαρα και άρχισε να υλοποιείται από το 1956, με τις εκθέσεις του Νιχάτ Ερίμ. Με την εισβολή και τη στρατιωτική βία επέβαλε τον γεωγραφικό διαχωρισμό και τη βίαιη μετακίνηση των πληθυσμών και μας εξανάγκασε, ταυτόχρονα, να συζητούμε, χωρίς να φαίνεται να επιδιώκουμε απεμπλοκή από αυτή, τη μορφή λύσης που επιδιώκει.

Έκτοτε η Τουρκία προωθεί συστηματικά τη θέση της. Μέσω του ψυχολογικού πολέμου, που εξασκεί σ’εμάς, κατάφερε να μας πείσει ότι θα’ναι μάταιο να αντισταθούμε σ’έναν πόλεμο μ’αυτήν και μας αναγκάζει σε συνεχείς υποχωρήσεις όχι πολεμώντας αλλά απειλώντας μας.

Εμπλέκοντάς μας σε ατέρμονες συνομιλίες , η Τουρκία πέτυχε δύο στόχους της. Κέρδισε πρώτα χρόνο, ο οποίος σε τέτοιες περιπτώσεις εργάζεται υπέρ εκείνου που δημιουργεί την ανώμαλη κατάσταση. Διαιωνίζοντας τις διαπραγματεύσεις οδήγησε σε ηθική και πολιτική κόπωση την πλευρά μας. Και δημιουργώντας επανειλημμένα την αίσθηση του αδιεξόδου, μας οδήγησε σε σταδιακές υποχωρήσεις αφού είμαστε εμείς που ενδιαφερόμαστε και επειγόμαστε για λύση. Κάθε αποδοχή, εκ μέρους μας, μιας διεκδίκησης των Τούρκων, οδηγεί σε προβολή νέων διεκδικήσεων.

Αυτή η άγονη, μακροχρόνια εμπλοκή μας στον διάλογο έδωσε και το καλύτερο άλλοθι στους τρίτους, τα Ηνωμένα Έθνη, τις Μεγάλες Δυνάμεις, τον διεθνή γενικώς παράγοντα, για να δικαιολογήσουν την αδράνειά τους. Αφού τα πράγματα θα οδηγηθούν κάποτε σε κάποια λύση- αυτή είναι η εντύπωση από τις συνομιλίες-, χωρίς να υπάρξουν μεγάλες αντιδράσεις, μέσω υποχωρήσεων της πλευράς εκείνης που δείχνει διατεθειμένη να «συμβιβαστεί», γιατί αυτοί να πιέσουν ή να εμπλακούν;

Χωρίς ιδιαίτερες αντιρρήσεις από τους ξένους αλλά και από εμάς, που μας επέβαλε ότι δεν μπορούμε να αντιδράσουμε αποτελεσματικά, η Τουρκία επεδόθη και στη δημιουργία, κατά στάδια, νέων τετελεσμένων: Στον εποικισμό των κατεχομένων, στην ανακήρυξη του ψευδοκράτους, στην αμφισβήτηση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας, τον εποικισμό και των ελεύθερων περιοχών με μουσουλμάνους «παράτυπους» μετανάστες που μας διοχετεύει με ποικίλους τρόπους.

Μα κι ένα δεύτερο στόχο πέτυχε με την τακτική της η Τουρκία. Πέτυχε να παρουσιάσει το πρόβλημα ως διακοινοτικό και όχι ως πρόβλημα εισβολής και κατοχής. Κατάφερε, έτσι, σταδιακά να παραμερίσει τους κανόνες δικαίου, οι οποίοι στην περίπτωση αυτή ευνοούσαν σαφώς την πλευρά μας. Έξω από τη διεθνή νομική δημοσιότητα, και με τη διεθνή υποβάθμιση του προβλήματός μας, το δίκαιο του ισχυροτέρου, που είναι η Τουρκία, απέκτησε αναπόφευκτα τον πρωταρχικό ρόλο.

Σήμερα ακόμα και τα Ηνωμένα Έθνη θέλουν να αγνοούν ότι το πρόβλημά μας είναι πρόβλημα εισβολής και κατοχής και μας ωθούν κάθε λίγο σε νέες υποχωρήσεις, στη μέση απόσταση των θέσεών μας και των συνεχώς μετακινούμενων θέσεων των Τούρκων.

Τον εγκλωβισμό αυτό στον οποίο έχει περιέλθει η πλευρά μας γνωρίζει ασφαλώς πολύ καλά η Τουρκία. Και μέσω αυτού πια, αφού πέρασαν 48 χρόνια και πέτυχε στον τομέα της στρατηγικής ό,τι ήθελε, προσπαθεί να επιβάλει λύση της

αρεσκείας της, λύση που θα την βοηθήσει στο μέλλον να φτάσει στον μόνιμο στόχο της.

Είναι κοινός τόπος ότι σήμερα το Κυπριακό απέχει πολύ από τους στόχους που θέταμε αμέσως μετά την εισβολή, από το «δεν ξεχνώ και αγωνίζομαι, απελευθέρωση, επιστροφή».

Όλες οι επιδιώξεις μας σήμερα εστιάζονται σε επιστροφή μικρού μέρους κατεχόμενου εδάφους και σε ελαφρά μεταβολή στις απαράδεκτες συνταγματικές προτάσεις που υποβάλλουν οι Τούρκοι. Έχει, χαρακτηριστικά, λεχθεί από κάποιους αναλυτές, ότι τόσα χρόνια συμφιλιωνόμαστε με την κατοχή, κάνουμε «διαχείριση της κατοχής».

Η αδυναμία της ελληνικής στρατηγικής, κάτω φυσικά από την πίεση των γεγονότων, δίνει την εντύπωση στους διεθνείς μεσολαβητές ότι η υποχωρητικότητά μας δεν έχει όρια, δημιουργώντας έτσι και νέα κίνητρα διεκδικήσεων στην Τουρκία.

Σ’όλη αυτή την περιρρέουσα ατμόσφαιρα που επέβαλε η κατοχική δύναμη, χάσαμε και ως λαός την αίσθηση της πραγματικότητας. Ξεχαστήκαμε στα μισά του δρόμου. Κι οι μεγαλύτεροι ανήκουμε στην ίδια γενιά που έζησε την οδύνη του εκπατρισμού και θα’πρεπε να διατηρούμε εναργή τον πόθο της επιστροφής.

Αντ’αυτού μπαινοβγαίνουμε, κάτω από τους δοτούς περιορισμούς του κατακτητή, τις προσωπικές ταπεινώσεις και τον εθνικό εξευτελισμό, στα κατεχόμενα, όχι για να δείξουμε στα παιδιά μας τη γη μας και να ενισχύσουμε τον πόθο της επιστροφής, αλλά για να ενισχύουμε την οικονομία τους, με τις αγορές μας, με το να θητεύουμε στα καζίνο, να διασκεδάζουμε στα κέντρα και τα κλεμμένα ξενοδοχεία μας. Ζητούμε επίμονα, όχι την απελευθέρωση, αλλά τη διάνοιξη κι άλλων οδοφραγμάτων για να εξοικειωθούμε κι άλλο με την κατοχή.

Μένουμε αδιάφοροι μπροστά στο κύμα των λεγόμενων παράτυπων μεταναστών που μας προωθεί σκόπιμα η Τουρκία για να αλλοιώσει τον δημογραφικό χαρακτήρα και των ελεύθερων περιοχών. Κάποιοι μάλιστα αντιδρούν και στα στοιχειώδη μέτρα που λαμβάνονται για περιορισμό αυτών των παράνομων ροών.

Πέραν τούτων και μια ποικιλότροπη ανατροπή της κλίμακας των αξιών, σήψη και διαφθορά παρουσιάζονται σ’όλα τα στρώματα της κοινωνίας μας.

Μια ανεξήγητη ροπή προς ισοπέδωση των πάντων κυριαρχεί σε κάθε ηλικία. Βρισκόμαστε πράγματι σ’ένα τέλμα από το οποίο είναι ανάγκη αμέσως να ξεφύγουμε. Γιατί λαός που εθίζεται σταδιακά να συμβιβάζεται με τα δεδομένα της

υποδούλωσης δεν μπορεί σε βάθος χρόνου να διεκδικήσει την ελευθερία του. Πώς πρέπει, λοιπόν να συμπεριφερθούμε;

Γνωστοί και θανάσιμοι οι σχεδιασμοί των Τούρκων. Απαράδεκτος και ο δικός μας εφησυχασμός, η νωχέλεια, ο ραγιαδισμός. Θα οδηγηθούμε, όμως, στην απόγνωση; Θα σταθούμε σε ρυθμούς «ευσυμπάθητου θρήνου» να κλαίμε απλώς τη μοίρα μας; Θα παρακολουθήσουμε παθητικά την έκβαση των πραγμάτων;

Έχουμε υποχρέωση να αντισταθούμε στους Τουρκικούς στόχους και να τους ματαιώσουμε. Οφείλουμε να αναχαιτίσουμε την ηθικοπνευματική και ψυχολογική κατάρρευση του λαού, να ανορθώσουμε το ηθικό του, να του εμπνεύσουμε πίστη στις δυνάμεις του για να μπορέσουμε να ελευθερώσουμε την πατρίδα μας και να επιβιώσουμε ως ελληνισμός στη γη των προγόνων μας.

Η ελευθερία δεν δωρίζεται αλλά κατακτάται· και το μέλλον δεν διαγράφεται παθητικά, από την τύχη, αλλά διαμορφώνεται δυναμικά από κάθε λαό. Κάθε πατρίδα χαίρεται τόσην ελευθερία, όση αναλογεί στη σωφροσύνη των πολιτών της, στις αξίες τους, και στην αγωνιστική διάθεσή τους. Κι εδώ έγκειται η ευθύνη μας.

Δεν είμαστε υπερδύναμη για να αγνοήσουμε τους πάντες και τα πάντα και το ξέρουμε. Επιβάλλεται, όμως, χωρίς να παραγνωρίζουμε την απαιτούμενη σύνεση στις κινήσεις και στις προσπάθειές μας, να αγνοήσουμε τις φωνές των λεγόμενων ρεαλιστών για «αμετακίνητα τετελεσμένα», οι οποίοι θεωρούν ως «εθνική αυτοκτονία» κάθε αντίσταση στα σχέδια του κατακτητή. Η εθνική αντίσταση δεν υπήρξε ποτέ και δεν είναι εθνική αυτοκτονία. Αντίθετα θα πρέπει να είναι η πρώτη προτεραιότητα της ζωής μας.

Πάντοτε, αλλά ιδιαίτερα στην κατάσταση που βρισκόμαστε σήμερα, επιβάλλεται μια αταλάντευτη διεκδίκηση των δικαίων μας, χωρίς παραφωνίες στο εσωτερικό μέτωπο. Με την κοινή βούληση όλων, ανεξαρτήτως κομματικής και ιδεολογικής τοποθέτησης, να καταστήσουμε σαφές ότι δεν είμαστε διατεθειμένοι να υποχωρήσουμε σε θέματα εθνικής αξιοπρέπειας, ούτε να δεχθούμε λύσεις που θα υποθηκεύουν το μέλλον μας στις ηγεμονικές και επεκτατικές αξιώσεις της Τουρκίας. Είναι καιρός, ή μάλλον έχει εξαντληθεί ο καιρός, και πρέπει να ανανήψουμε. Να κατανοήσουμε την κρισιμότητα των καιρών και να επαναχαράξουμε πορεία πλεύσης:

Η πείρα απέδειξε ότι οι συνεχείς υποχωρήσεις (κι έχουμε ήδη φτάσει στα όρια εθνικής αυτοκτονίας) δεν εξευμενίζουν τον κατακτητή, ούτε και τον οδηγούν σε

συμβιβασμό. Θα πρέπει, ως εκ τούτου, να εδράσουμε τον αγώνα μας αμετακίνητα, σε αδιαμφισβήτητες θέσεις αρχών, που είναι σήμερα παγκοσμίως αποδεκτές, ώστε κανένας να μην μπορεί, να μας πιέσει.

Ποιος και με ποια κριτήρια θα αρνηθεί, στον 21ο αιώνα, το δικαίωμα περιουσίας, ελεύθερης διακίνησης και εγκατάστασης κάποιου στην ίδιά του τη χώρα, όταν αυτό το δικαίωμα κατοχυρώνεται για όλη την Ευρώπη; Ποιος και με ποια κριτήρια, αν εμείς δεν το αποδεχτούμε, θα δικαιώσει η θα δικαιολογήσει την Τουρκία στα θέματα του εποικισμού και του εθνικού ξεκαθαρίσματος; Ποιος θα παραβλέψει ότι το πρόβλημά μας είναι πρόβλημα εισβολής και κατοχής όταν τεκμηριωμένα του παραθέσουμε τα γεγονότα; Όταν εμείς δεχόμαστε από την αρχή εκπτώσεις στα δικαιώματά μας, θα ενδιαφερθούν οι άλλοι για μας;

Θα πρέπει να αντιληφθούμε, ύστερα, τον σοβαρότατο κίνδυνο που προέρχεται από την είσοδο στο έδαφός μας των παράνομων Μουσουλμάνων μεταναστών, που διοχετεύει σκόπιμα η Τουρκία, με σκοπό την αλλοίωση του δημογραφικού χαρακτήρα και των ελεύθερων περιοχών· και να εργαστούμε συστηματικά για παρεμπόδιση αυτής της εισόδου.

Ο κίνδυνος από τους λαθρομετανάστες αυτούς είναι τεράστιος, με επιπτώσεις στην παιδεία και στην οικονομία της χώρας μας και με ορατή τη χρησιμοποίησή τους ως πέμπτης φάλαγγας, στο εσωτερικό μας, σε περίπτωση σύρραξης. Δεν είμαστε ούτε ρατσιστές ούτε ξενοφοβικοί. Όταν, όμως, στην Πάφο, όπου ξέρω τις στατιστικές, το ποσοστό των ξένων έφτασε σήμερα στο 31,2% πρέπει να ανησυχούμε.

Να καταπολεμήσουμε, στη συνέχεια, αποτελεσματικά, τη διαφθορά που απειλεί, ως νέος Αττίλας, να εκθεμελιώσει ό,τι απέμεινε όρθιο στον τόπο· από την υπόληψη στο εξωτερικό, μέχρι και την εκτίμηση του πιο άσημου πολίτη στην Κύπρο. Αν «φαύλος βίος ορθά δόγματα ου τίκτει», πώς θα μπορέσουμε να ορθοδρομήσουμε στον εθνικό μας βίο, στον αγώνα για απελευθέρωση, όταν παραδιδόμαστε στην ποικίλη διαφθορά; Οφείλουμε να δώσουμε το παράδειγμα η θρησκευτική, η πολιτική και η πολιτειακή ηγεσία του τόπου. Και τότε με παρρησία να καλέσουμε και τον λαό να μας ακολουθήσει.

Να καταγγείλουμε, μετά, σε όλα τα διεθνή βήματα και με όλη τη δύναμη της ψυχής μας, τον συνεχιζόμενο εποικισμό των κατεχομένων μας και να απαιτήσουμε τις προβλεπόμενες, από τις διεθνείς συμβάσεις, κυρώσεις στην κατοχική δύναμη.

Οι συγκυρίες όχι μόνο επιτρέπουν αλλά επιβάλλουν χρησιμοποίηση όλων των προσφερόμενων μέσων και ανάληψη εκστρατείας για υπενθύμιση της εισβολής από

την Τουρκία στον τόπο μας και της κατοχής που συνεχίζεται. Αν ο διεθνής παράγοντας ευαισθητοποιείται για την Ουκρανία, διαπράττουμε έγκλημα και ασεβούμε στη μνήμη των νεκρών μας αν δεν μιλήσουμε και για το δικό μας πρόβλημα.

Προπάντων, όμως θα πρέπει να ηχεί, αδιάλειπτα, στ'αυτιά μας ο λόγος του Θουκυδίδη για το δίκαιο και την ισχύν, όπως εκτίθεται στον δραματικό διάλογο Αθηναίων και Μηλίων: «Το επιχείρημα του δικαίου έχει αξία», λέει, «όπου υπάρχει δύναμις προς επιβολή! Όμως ο ισχυρός επιβάλλει ό,τι του επιτρέπει η δύναμή του και ο αδύναμος παραχωρεί ότι του επιβάλλει η αδυναμία του».

Σήμερα, που τα πολεμικά μέσα μπορούν να υπερκεράσουν την αριθμητική μειονεξία μας, δεν θα πρέπει να υποκύπτουμε στην τουρκική προπαγάνδα ότι λόγω της αριθμητικής και συμβατικής οπλικής υπεροχής τους είμαστε αναγκασμένοι να συνθηκολογήσουμε αποδεχόμενοι την κάθε παράλογη απαίτησή τους. Γι'αυτό θα πρέπει να αντιληφθούμε τη σημασία που έχει η αναβίωση του δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου Κύπρου- Ελλάδος για την εθνική επιβίωσή μας καθώς και η άμεση και αποτελεσματική ενίσχυση της αμυντικής θωράκισής μας και η ανανέωση των εξοπλιστικών προγραμμάτων μας.

Είναι καλή αλλά αποδείχθηκε αναποτελεσματική μόνη η συλλογή ψηφισμάτων συμπαράστασης. Μόνον αν πεισθεί ότι θα χει σοβαρό κόστος κάθε ενέργειά της θα αναγκαστεί η Τουρκία να συζητήσει σοβαρά για μια βιώσιμη λύση του Κυπριακού.

Πιστεύω πως έστω και τώρα αν, Ελλάδα και Κύπρος, συντονίσουμε τις προσπάθειές μας, κι αν μείνουμε αμετακίνητοι σε θέσεις αρχών, είναι δυνατή η σωτηρία. Ο Ελληνισμός, όταν ήταν έτοιμος για θυσίες κι όταν ομονοούσε, πάντα πετύχαινε τους στόχους του. Το καθήκον μας απέναντι στους προγόνους μας, απέναντι στη μνήμη των ηρωϊκών νεκρών μας που θυσιάστηκαν πριν από 48 χρόνια υπερασπιζόμενοι την πατρίδα, την τιμή και την αξιοπρέπειά μας, επιτάσσει αυτή την προσπάθεια.

Ας είναι αιώνια η μνήμη τους και το παράδειγμά τους καθοδηγητικό στη ζωή μας.